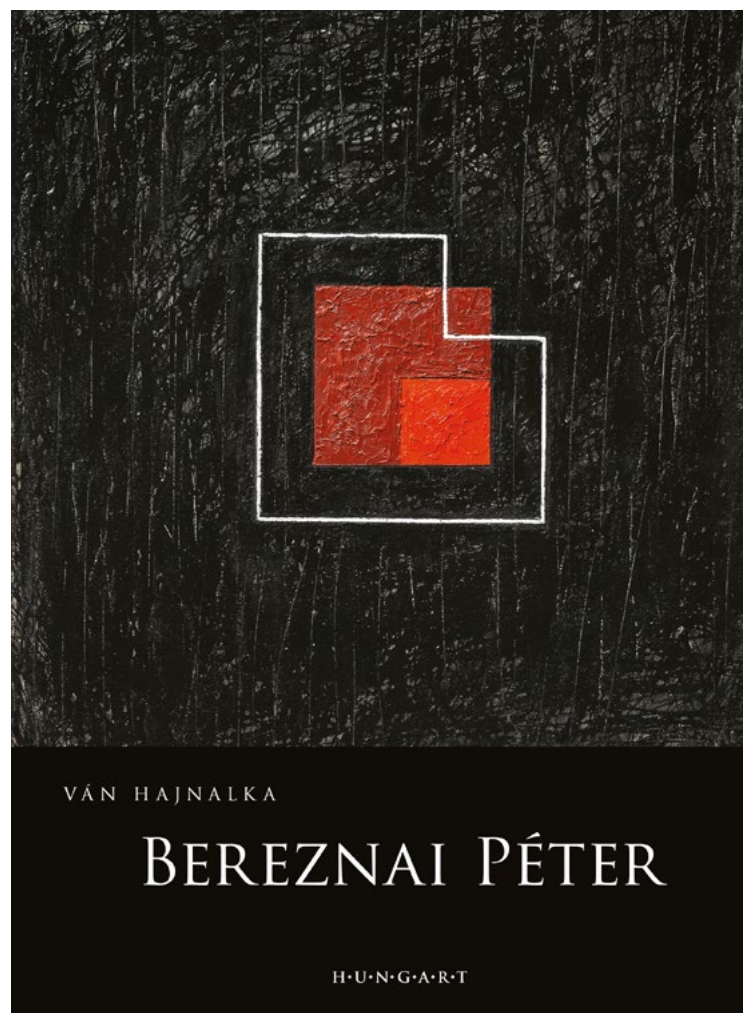

D. Udvary Ildikó

Túl az ötvenen

HUNGART-könyvek
51–53.

Kétévnyi kényszerszünet után ismét igazi könyvbe-mutatót tarthatott a HUNGART az Írók Boltjában. A legújabb három kötet és a korábbi hat kiadvány ismertetését a szokottnál is nagyobb várakozás előzte meg. A HUNGART 2009-ben indított, évente 3-5 új kötettel jelentkező kismonográfia-sorozata immár több mint félszáz darabbal büszkélkedhet. A legújabb három Bereznai Péter festőművész, Pataki Tibor képzőművész és Verebics Katalin festőművész munkásságát dolgozza fel.

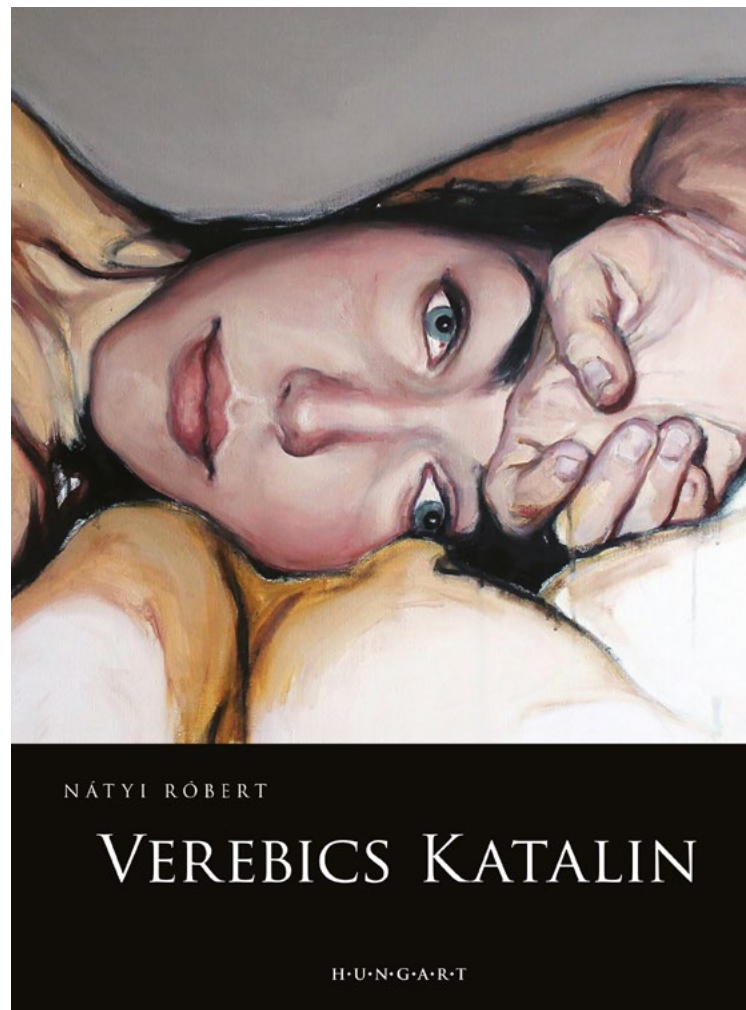
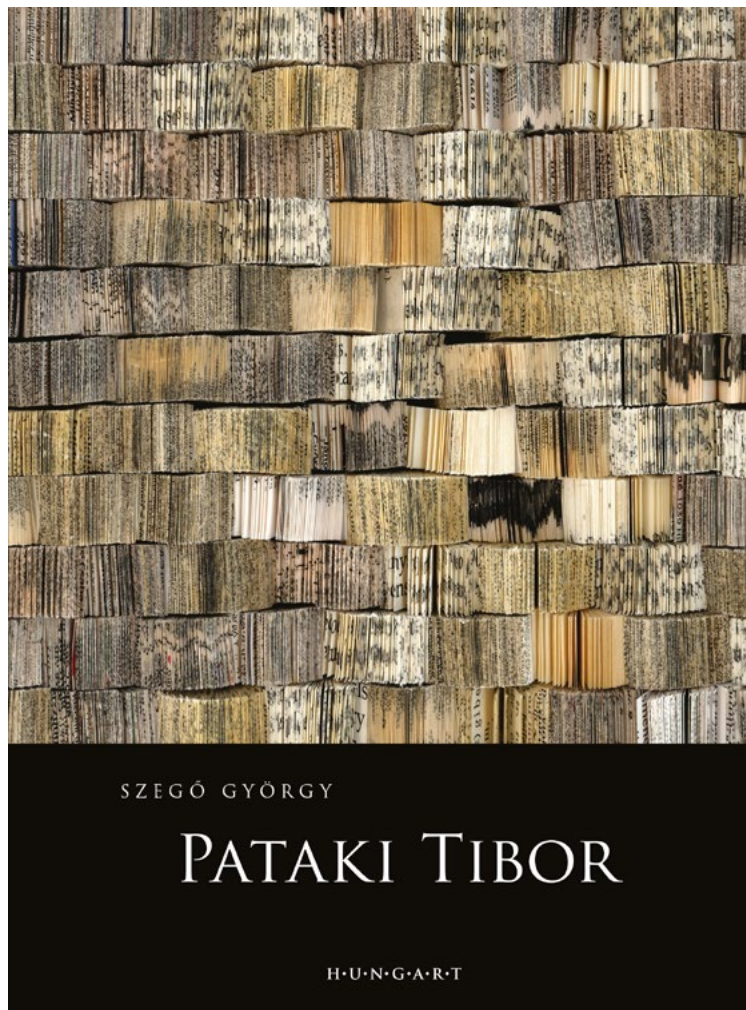
A könyvsorozat fő célkitűzése a kortárs magyar művészek megismertetése a lehető legszélesebb körben, itthon és külföldön egyaránt. Az alkotók lehetőséget kapnak arra, hogy a folytonosan változó, időszakos kiállítási szcéna mellett maradandó formájú – kvalitásos grafikai arculattal rendelkező – kiadvány dokumentálja tevékenységüket. A könyvek felépítése a sorozat kezdete óta változatlan: az első rész szakmai tanulmányát a művész életrajza, kiállításainak részletes jegyzéke és végül bibliográfia követi. Az alkotásokról készült reprodukciók különálló egységként jelennek meg a kétnyelvű (magyar és angol) kötetekben. Az 51., 52. és 53. kiadvány szerzői Nátyi Róbert művészettörténész, Szegő György művészeti szakíró és Ván Hajnalka művészettörténész.

Nátyi Róbert nem először publikál a HUNGART-sorozatban; ő a szerzője a korábban Hérics Nándor művészetét feldolgozó monográfiának is. Verebics Katalin festőművészről írt, *Kultúrák határán* című elemzése, bár időben egymást követő lépésekben, de nem leíró jelleggel, hanem a művészi szándék jellegzetes irányait nyomon követve halad. Verebics Katalin figuratív festészetének egyik alappillére a „külső” és a „belső” közötti kontextusok felfedezése és manifesztációja a folytonosan változó élethelyzetek során. Nátyi az egymást követő kompozíciók

átalakulásait nem önmagukban, technikai, eljárásmodbéli specifikumok alapján vizsgálja. Nagy hangsúlyt fektet a művész lélektani irányultságaira, a művekben és a címválasztásokban rejlő személyes utalásokra és az alkotó saját munkásságára vonatkozó megjegyzéseire, melyekből az elemzés során többször is idéz. „Sokszor naplószerűen festem ki és rajzolom a bennem zajló történéseket, legyen ez akár egy pszichologizáló portré vagy egy közeli kontextusba helyezett testkivágat vagy a helyek amelyeken járok.” Ily módon a szakember és az alkotó művész együtt kínál útmutatást a festmények interpretálásához.

A Pataki Tibor képzőművész munkásságát vizsgáló Szegő György a kismonográfia-sorozatban elsőkönyves szerző. Pataki Tibor képi mitológiáját a *Párna-könyvek*, *betűhullámok*, *égyűrűhegyek* című elemzésében követi nyomon. Laza időrendet tart, a könyv elején már jelzett alkotói és gondolkodói oldalt párhuzamosan teszi elemzése tárgyává. Az alkotások centrumában az egyrészt fizikai mivoltában, másrészt kultúrtörténeti-filozófiai szimbólumok, metaforák forrásaként is kiemelt szerepet játszó könyv áll. A könyv és a könyvek sokaságát magában foglaló, őrző, olykor rejtő könyvtár szinte megszámlálhatatlan asszociációs lehetőséget kínál. Pataki konceptuális szemléletű könyvművészeti alkotásai, könyvképei – amint azt egyes műveinek, sorozatainak, címei is jelzik – az elmúló Gutenberg-galaxis emlékművei. Róluk nyújt elmélyült elemzést Szegő György írása.

Ván Hajnalka művészettörténész szintén először jelentkezik a HUNGART-kismonográfiák szerzőjeként Bereznai Péter festőművészről készített írásával. A *Zarándoklás a minőség tradíciójának útján* című elemzés az alkotói módszereket és a művész szemléletmódjának változásait áttekintve a művészi pálya lényegi pontjainak kiemelésére

fókuszál. „Életművét tehát ettől a fekete korszakától számolja, mert korábbi alkotásait nem ez a fajta átgondolás szülte, korábban még nem jellemezte a mostanra már megismert elméleti tudatosság” – írja.

Mindhárom alkotó munkásságának közös vonása a művek értelmezéséhez is kiindulópontot nyújtó címválasztás. Bereznai Péter tömör, letisztult, fekete-fehér dominanciájú kompozíciói a szakralitás és a mágia tradicionális megjelenéseinek kortárs reflexiói: „szűkszavú alkotásai morális értékrendjéről és nem csak esztétikai értelemben vett tradicionális világgépéről vallanak.”

A HUNGART képzőművészeti kiadványai – ismerve a lehetőségek szabta korlátokat – nem vállalkoznak egy-egy életmű teljes szakmai feldolgozására. Céljuk inkább az, hogy a kiválasztott művészek alkotásaiból minél gazdagabb válogatást adjanak közre. Úton a folytatás.